

SKOPOS KURAMI, ÇEVİRİ EDİNCİ VE ÇEVİRİBİLİM ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KULLANIMLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Aykut HALDAN*

Öz

Çalışmada çeviribilim için önemli kuramlarından Skopos Kuramı incelenmiş ve çevirmenler için önemi anlatılmıştır. Skopos kuramı çeviride erek odaklılığı öne çıkaran bir kuram olmakla birlikte çeviribilimde etkin bir rol oynamaktadır. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan bu çeviri kuramıyla birlikte çeviriye bakış açısı değişmiştir. Dilbilimin bir alt dalı olmak yerine özerk bir bilim dalı olarak gelişmeye başlayan çeviribilim köklü değişiklikler geçirmiştir ve çağdaş bir bakış açısına kavuşmuştur. Çeviri edinci, çevirmenin çeviri görevini yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu donanım ve becerileri ifade eder ve birçok alt edinçlerden oluşan bir edinçler bütünüdür (Eruz, 2008). Bu alt edinçleri; Dil edinci, Metin edinci, Kültür edinci, Aktarım edinci, Araştırma edinci, Konu ve Uzmanlık edinci, İletişim edinci, Teknoloji edinci şeklinde sıralayabiliriz. Çeviri eğitim programları genel olarak bu alt edinçler hedef alınarak hazırlanmaktadır ve çeviri eğitimi öğrencilerinin bu alt edinçleri içselleştirerek çeviri edincine sahip bir şekilde mezun olmaları beklenmektedir. Bu çalışmada çeviri alt edinçlerden araştırma edinci, iletişim ve teknoloji edinçleri irdelenmiştir. Alt edinçlerle birlikte Skopos Kuramının ele alınmasının sebebi, çeviri görevlerini erek kitlenin amacı doğrultusunda yerine getiren çevirmenin, bu görevi yerine getirmesinde çevri teknolojilerini ve araştırma yöntemlerini kullanarak kuramın kendisine sağladığı özgüvenle ve uzman kimliğiyle toplumda yer almasıdır. Çalışmanın uygulama bölümünde ise Ege, İstanbul ve Trakya Üniversiteleri Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü öğrencileriyle yapılan görüşmeler neticesinde ortaya çıkan, öğrencilerin araştırma ve teknoloji kullanımlarıyla ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Skopos kuramı, Çeviri eğitimi, Çeviri edinci, Çeviride teknoloji.

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, aykhaldan@yahoo.com

An Assessment of Skopos Theory, Translation Competence and Translation Students' Technology Usage

Abstract

In this study, Skopos Theory, one of the important theories for translation studies, was examined and its importance for translators was explained. Skopos theory is a theory that emphasizes explicit focus on translation, but also it plays an active role in translation. With this translation theory that emerged in the second half of the twentieth century, the perspective towards translation has changed. Translation, which began to develop as an autonomous branch of science rather than a sub-branch of linguistics, has undergone fundamental changes and has gained a contemporary perspective. The translation competence is the translator and the skill required for the translator to perform the translation task and is a collection of many sub-actors (Eruz, 2008). These sub-competences; We can list as a language competence, a text competence, a culture competence, a transferor competence, a researcher competence, a subject and a specialist competence, a communicator competence and a technology competence. Translation training programs are generally designed to target these sub-competences, and translation education students are expected to graduate in a manner capable of translating these sub-competences. In this study, the researcher, communication and technology competences from the translation sub-competences were examined. The reason why Skopos Theory is handled with the subordinates is that the translator, who fulfills the tasks of translation in line with the purpose of the audience, takes part in the society with the self-confidence and expert identity that the theory provides to itself by using its translation technologies and research methods. In the application part of the study, evaluations related to the research and technology usage of the students, which emerged as a result of the interviews with the students of the Department of German Translation and Interpretation, were included.

Keywords: Translation studies, Skopos theory, Translation education translation competence, Technology in translation.

Giriş

“Çevirmen adaylarının çeviri olgusuna ilişkin çeşitli olgu türleri ve gerçekliklere bütünsel bakabilmelerinin ve çeviri bütünü sorgulayıcı ve şüpheli bir tutumla ele alabilmelerinin koşulu, çevirinin çok yönlü ve çok boyutlu bir olgular bütünü olduğuna ilişkin bir bilince sahip olmalarıdır” (Akalin ve Gündoğdu, 2010: 90). Çeviri süreçlerinde kaynak metnin temel ölçüt olarak görülmesine son vererek, yerine çeviri metnin odak noktası olarak görülmesini savunan Skopos Kuramı, Reiss ve Vermeer tarafından ortaya atılmıştır. 1984 yılında yayınladıkları ‘Genel Bir Çeviri Kuramının Temelleri’ adlı kitaplarında Reiss ve Vermeer çevirinin her zaman amaç odaklı olması gerektiğini, çünkü erek kültürdeki çeviri işlevinin çeviri sürecinde çevirmenin kararlarını etkilediğini belirtmişlerdir. Her çevirinin amacı onun belirleyicisidir. Skopos terimi Yunanca kökenli olup, ‘amaç’ veya ‘işlev’ anlamlarına gelmektedir. Reiss ve Vermeer çevirinin en önemli belirleyicisinin ‘amaç’ olması gerektiğini belirterek çeviri amacına yönelik olarak, çevirmenin çeviriye dair çevirinin ‘kimin için, neden, nasıl ve ne olarak’ çevrilmesi gerektiği ile ilgili sorular yöneltmesi gerektiğini savunmaktadırlar (Reiss ve Vermeer, 1984: 100).

1. Skopos Kuramı

Reiss ve Vermeer çevirmenin erek metnin amacının belirlenmesinde erek kültür hakkında bilgi sahibi olması gerektiğinin ve bu amacının mümkün olabilecek en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için de çevirmenin aynı şekilde erek dil hakkında da yeterli bilgiye sahip olması gerektiğinin altını çizmektedirler (Reiss ve Vermeer, 1984: 102). Ancak dikkat çekilmesi gereken bir nokta kaynak metnin amacı ile erek metnin amacının birbirinden farklı olabileceğidir, Reiss bu durumu “işlevsel olarak yeterli çeviri yöntemi” şeklinde değerlendirmiştir (Reiss, 1983: 23).

1.1. Erek Odaklılık ve Skopos Kuramı

Kaynak kültürden erek kültüre yapılan transfer esnasında nasıl metin türleri değişebiliyorsa, aynı şekilde kaynak kültür ve erek kültürün amacının da farklılık gösterebilir. Amaç farklılığı erek kitle alıcısının hazır olma durumları, sosyokültü-

rel arka plan, genel kültür, metin bilinci ve iletişimsel beklentileriyle bağlantılıdır. Buna ek olarak kaynak ve erek metin arasında sadece amaç farklılığının olmadığı bazı durumlarda metin düzleminde farklı nedenlerin de ortaya çıkabileceği belirtilmiştir, başka bir deyişle bir temel amacın çok farklı nedenleri olabilmektedir (Reiss ve Vermeer, 1984: 103). Örneğin temel amacı hedeflenen alıcısını güldürmek olan bir metin, diğer taraftan farklı nedenlerden dolayı alıcısını düşündürmeye veya üzmeye teşvik edebilir. Bu sebepten dolayı çeviri ürünün mümkün olduğu en iyi şekilde oluşturulması için çevirmenin çeviri süresince metin düzleminde ortaya çıkabilecek farklı nedenlerin farkına varması ve sadece istenildiği takdirde erek metinde bunları çevirmesi gerekmektedir. Her iki çeviri bilimci de dilbilimsel çeviri yöntemlerini bir tarafa bırakıp, asıl önemin erek metne verilmesi gerektiğini, çünkü bir metnin ancak belirli erek alıcı tarafından anlaşıldığı takdirde işlevini yerine getirebileceğini savunmaktadırlar. Dolayısıyla bir çeviri ürünün başarılı olarak kabul görülmesi için, çeviri metnin hedef alıcı tarafından belirli bir iletişimsel işlevin kabul görmesi ve kaynak metin yazarının niyetinin bu iletişimsel çerçevede erek metinde tanınması ve alınılması gerekmektedir. Ayrıca kaynak metin ve erek metin arasında metinler arası bir tutarlılığın olması gerektiği gibi, aynı şekilde metin içinde de bir tutarlılık olması gerekmektedir (Reiss ve Vermeer, 1984: 114). Belirtildiği gibi bir çeviri ürünün başarılı olarak kabul görmesi için bazı şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Çeviri ürünün bir taraftan tutarlı olması, erek alıcı tarafından metin olarak anlaşılması, diğer taraftan kaynak ve erek metin arasında bir bağlantı olması, başka bir deyişle kaynak metin yazarının niyetinin anlaşılabilir şekilde erek metinde yeniden üretilmelidir. Burada asıl temel olan, çevirmenin çeviri ürünün erek kitlede hangi amacı yerine getirmesi gerektiğini anlamış olması ve buna uygun olarak çeviri yapmasıdır. Bu kurama göre, kaynak metin ve erek metin kendi gerçekleri içinde ele alınır. Dolayısıyla erek metin kaynak metinden bağımsız bir işleve hizmet edebilmektedir. Bu bağlamda Skopos kuramında, ‘Uzman’ olarak çevirmene sorumluluk yüklenmektedir. Çevirinin amacını işveren tek başına belirlememektedir. Erek dizge ve kaynak metin arasında aracılık yapan

çevirmenin, dizgeler arası iletişimde uzman bir kişi olarak, işverenin amacını belirlemesinde ona yardımcı olması, ya da istediği amacın erek dizgede gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda onu yönlendirmesi gerekmektedir, dolayısıyla bir iş bölümü söz konusudur. Çevirmen bu amacın erek dizgede işverenin amacı doğrultusunda en uygun düzeyde yerine getirilmesinden yükümlü kişidir.

2. Çeviri Edinci

Çeviri eyleminin öğrenilmesi gereken bir eylem olduğu belirtilmektedir (Eruz, 2008). Birçok insan işlevsel bir çeviri metin üretme sırasında yaşanan sürecin, çok yönlü bakış açısıyla ve farklı becerilerle sağlanan karmaşık bir süreç olduğunun bilincinde değildir. Toplumda çoğu insanın gözünde çeviri eylemi yabancı dil bilgisiyle halledilecek kadar basit bir olgu olarak görülmektedir. Akademik çeviri eğitiminde öğrencilere iş hayatındaki profesyonel çeviri görevlerinin üstesinden gelebilmeleri için ihtiyaçları olan her türlü bilgi ve çok farklı edinçlerin aktarılması hedeflenmektedir. Aktarılan bilgi çeşitliliği farklı alanlarda hazırlanmakta, edinç aktarımının odak noktası ise metinden metine farklılık göstermektedir (Wills, 1996: 10). Çeviri eğitiminden sonra da çevirmen, üstlendiği her çeviri göreviyle bu bilgi ve edinci genişleteceği sürekli bir öğrenme sürecinde bulunmaya devam etmektedir. Çeviri edinci birçok alt edinçlerden oluşan bir edinçler bütünüdür (Eruz, 2008). Çeviri bilim ve çeviri eylemi çerçevesinde ‘edinç’ kavramına bakıldığında edincin sadece bireysel becerileri değil, aynı zamanda toplumsal yetkinliği de içerdiği görülmektedir. Çeviri eyleminin gerçekleştiği sürekli izlenecek ideal tek bir süreç bulunmamakta, aksine her defasında bu süreçlerde farklı şekillerde yaklaşımların izlenmesi gerekmektedir (Risku, 1998: 11).

2.1. Araştırma Edinci

Nord “*Sahip olmadığımız bilgiyi temin ettiğimiz zaman, araştırmadan söz etmiş oluruz*” ifadesiyle çevirmenin araştırma becerilerine sahip olması gerektiğini belirtmektedir (Nord, 2002: 75). Çevirmen eksik olduğu alan, dil ve kültür bilgisini uygun araştırma yöntemlerini kullanarak tamamlamak zorundadır. Bu çevirmenin

çalışma sürecinin bir parçasıdır. Genel anlamda bilgi eksiklikleri uzmanlık alanı kavramlarında, artalan bilgisi, bir metnin tarihsel ve kültürel arka planında söz konusu olabilmektedir. Çevirmen mümkün olduğu kadar farklı alanda mümkün olduğu kadar fazla bilgiye sahip olmalıdır, ancak yine de çevirmen ayaklı ansiklopedi değildir, bu sebepten dolayı araştırmada doğru yöntem ve usul çok önemlidir. Kuramcıya göre özellikle bilginin nerede araştırılacağını bilmek çok önemlidir. Örneğin metin türü geleneklerinden kaynaklanan çeviri problemleri için koşut metinlere başvurmak gerekir. Aynı şekilde kültürel farklardan kaynaklanan problemlerde de yardımcı metinlerden yararlanmak mümkündür (Nord, 2002: 67). Araştırma edincinden bahsederken aynı zamanda araştırma kaynaklarından bir tanesi olan sözlüklerin öncelikli olmadığını vurgulamak gerekmektedir. Erek dildeki anlamı bilinmeyen yabancı kelimeleri öğrenmek için ilk önce sözlüklere başvurulur. İlk bakışta böyle bir yolu izlemek mantıklı bir adım gibi görünse de, bu genellikle hayal kırıklığıyla sonuçlanabilmektedir. Çünkü çoğunlukla kelimenin hedef dildeki karşılığı bulunamamaktadır. Nord çeviri problemlerinde *yardımcı metinlerin* sözlüklerden çok daha yararlı olduğunu belirtmektedir. Yardımcı metinler en azından detaylı araştırmalar için farklı yaklaşımlar sunabilmektedirler (Nord, 2002: 69). Araştırma tutumları bakımından diğer önemli bir nokta ise araştırma kaynağının kalitesini ve güvenilirliğinin doğru değerlendirilebilmesidir. Örnek olarak koşut metinler internette arandığında, burada sorulması gereken sorular; yazarın kim olduğu, yazarın konuyla ilgili uzmanlık derecesi, web sitesinin türü ve metnin nerede yayımlandığı olmalıdır (Barczaitis, 2002: 178). Genel olarak çevirmenler, işverenlerine, iletişim ortaklarına, diğer çevirmenlere ve uzmanlara sorarak veya ansiklopedilerden, uzmanlık alanı kitaplarından, terminolojilerden, bilgi bankalarından, sözlüklerden ve koşut metinlerden gerekli bilgileri araştırabilirler. Yani araştırmalar çevirmenlerin kavramların doğru kullanımlarını bilmedikleri durumlarda sadece sözlüklerle sınırlanmak zorunda değildir. Günümüzde internette artık çok daha hızlı ve zahmetsiz olarak her türlü kapsamlı bilgiye ulaşmak mümkündür. Araştırmaların aynı zamanda çok fazla iş yükü de getirdiği doğrudur, ancak bu hiçbir zaman yetersizlik olarak değerlendirilmemelidir. Eğer bir çevirmen araştır-

ma süreci için gerekli zamanı ve çabayı sarf etmiyorsa, bu onun daha iyi bir çeviri uzmanı olduğu anlamına gelmemektedir (Risku, 1998: 208).

2.2. İletişim Edinci

İletişim edinci, iletişim uzmanı olması beklenen çevirmenin çeviri görevini aldığı, çeviri hakkında bilgi edindiği ve çeviri işi bittikten sonra teslim ettiği işverenle, aynı zamanda uzmanlık alanı gerektiren çevirilerde yaşadığı zorlukları aşmasında ona yardımcı olan konunun uzmanlarıyla işbirliği yapabilmesi için sahip olması gereken önemli bir edindir (Oksaar, 2003: 43).

Çeviri edinci, dil, metin, araştırma bilgi ve becerilerini de barındırmakla birlikte tamamen çeviriye özgü olan bir durumun farkına varılmasıyla ilişkilidir. Bu da çevirinin kültürler arasında kurulan bir iletişim etkinliği olduğunu fark etmektir. Bu çevirinin, amaçsız veya boşlukta yapılmadığı; belli bir sosyo-kültürel bağlamda, belli normlar çerçevesinde, belli bir işlevi gerçekleştirmek üzere ve belli bir okur kitlesini dikkate alarak yapıldığı anlamına gelir (Birkan-Baykan, 2013).

2.3. Teknoloji Edinci

Çevirmenlerin meslek profili son on yılda radikal bir şekilde değişmiştir. Teknoloji edinci önceleri çevirmenlerin edincileri üzerine yapılan açıklamalarda dikkate alınmazken, özellikle son birkaç yıldır toplumsal, ekonomik ve teknolojik değişim süreçleri bakımından çevirmenlerin rekabet edebilirlikleri için vazgeçilmez bir koşul olarak görülmektedir. Teknoloji son zamanlarda dil ve bilgi işlemcileri için, kısmi veya tam otomatik çeviriler için, somut amaçlara bilgi tasarımı oluşturmak için geniş yelpazede sürekli gelişmekte ve karmaşık iş süreçlerinde yerini almış bulunmaktadır (Budin, 2005: 2). Teknoloji edincine bilgisayarla yazma ve araştırma yapmak amaçlı kullanım bilgisi dışında, dil tanıma, terminoloji geliştirme, aynı zamanda terminoloji oluşturmak için veri bankası kurulumu, kullanımı ve bakımı gibi çok farklı çoklu medya araçları bilgisi, dil, bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki gelişmelerin takibi de dâhil edilmektedir.

3. Uygulama

Çalışmanın uygulama bölümünü Ege, İstanbul ve Trakya Üniversiteleri Almanca Mütercim Tercümanlık Bölümü öğrencileriyle yapılan görüşmeler sonu-

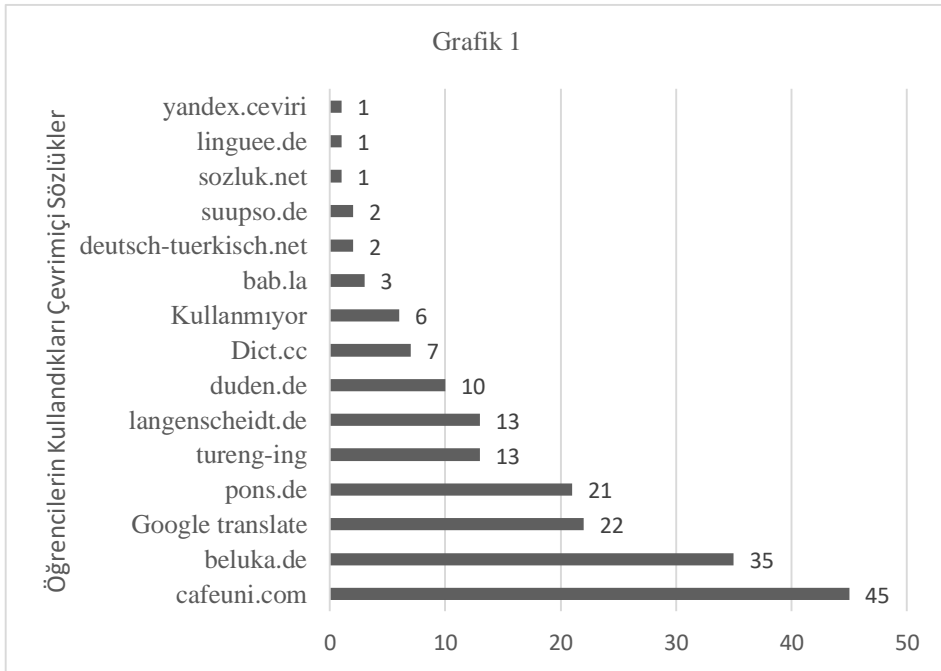
cunda ortaya çıkan veriler oluşturmaktadır. Araştırma, teknoloji ve iletişim edinçleri uygulamalar boyutunda ele alınmıştır. Uygulamaya toplam 112 öğrenci katılmış (40 İÜ, 40 EÜ, 32 TÜ), öğrencilere çeviri edinç düzeylerini ölçmek amacıyla açık ve kapalı uçlu sorular yöneltilmiştir. Tablo 1 de öğrencilere yabancı medyayı takip edip etmedikleri sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin yabancı medya izleme alışkanlıkları

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif yüzde
Evet	89	79,5	79,5	79,5
Hayır	23	20,5	20,5	100,0
Total	112	100,0	100,0	

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin 89'u ve % 79,5 oranında yabancı medya izleme alışkanlıklarının olduğu, 23'ü ve % 20,5 oranında ise yabancı medya izleme alışkanlıklarının olmadığı görülmektedir. Bu veriler öğrencilerin araştırma edinçlerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin çeviri uygulamalarında kullandıkları çevrimiçi sözlükler Grafik 1'de sıklık oranlarıyla birlikte gösterilmektedir.

Grafik 1’de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu www.cafeuni.com (45) ve www.beluka.de (35) adlı çevrimiçi Almanca - Türkçe sözlüklerini kullanmaktadırlar. Bunları *Google-translate* (22), www.pons.de (21), tureng.com (13), www.langenscheidt.de (13), www.duden.de (10), www.dict.cc (7) izlemektedir. Öğrencilerin kullandıkları diğer çevrimiçi sözlükler ise; *bab.la* (3), deutsch-tuerkisch.net (2), www.suupso.de (2), www.sozluk.net (1), www.linguee.com (1), *yandex-çeviri* (1) şeklinde yer almaktadır. Bu verilerin çeşitliliği öğrencilerini teknoloji edinçlerinin ve araştırma edinçlerinin geliştiğini göstermektedir.

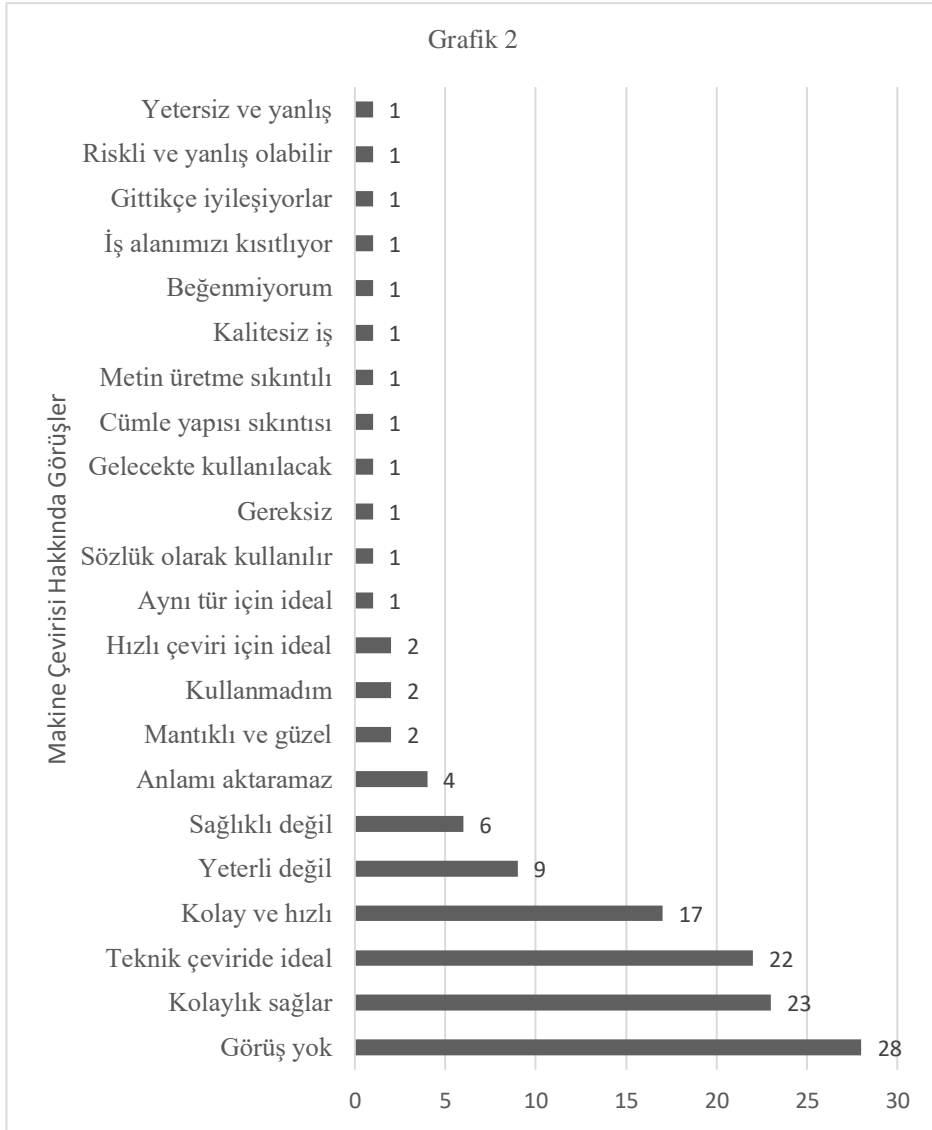
Öğrencilerin çeviri programları kullanım durumları Tablo 2’de yüzde ve frekansları şeklinde gösterilmektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin çeviri programları kullanım durumları

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif yüzde
Evet	15	13,4	13,4	13,4
Hayır	97	86,6	86,6	100,0
Total	112	100,0	100,0	

Tablo 2 incelendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin 97’si ve % 86,6 oranında çeviri programlarını kullanmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin 15’i ve % 13,4 oranında ise çeviri programlarını kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu programlardan sadece SDL Trados bellek programı belirtilmiştir. Buradaki veriler öğrencilerin bilgisayar destekli çeviri programları boyutunda teknoloji edinçlerinin eksik olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin makine çevirisi hakkındaki görüşleri Grafik 2’de sıklık oranlarıyla birlikte gösterilmektedir.

Grafik 2’de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin bir kısmı (28) makine çevirisi hakkında görüş bildirmemişlerdir. Görüş bildiren öğrenciler en fazla kolaylık sağlar (23), teknik çeviride ideal (22), kolay ve hızlı (17) cevaplarını vermişlerdir. 9 öğrenci yeterli değil, 6 öğrenci sağlıklı değil, 4 öğrenci ise anlamı aktaramaz cevaplarını vermişlerdir. Bunların dışında mantıklı ve güzel (2), kullanmadım (2), hızlı çeviri için ideal (2) cevapları verilirken birer defa söylenen farklı

cevapları ise; *aynı tür için ideal, sözlük olarak kullanılır, gereksiz, gelecekte kullanılacak, cümle yapısı sıkıntısı, metin üretme sıkıntılı, kalitesiz iş, beğenmiyorum, iş alanımızı kısıtlıyor, gittikçe iyileşiyor, riskli ve yanlış olabilir, yetersiz ve yanlış* şeklinde yer almaktadır. Buradaki veriler öğrencilerin bilgisayar boyutunda teknoloji edinçlerinin az geliştiğini göstermektedir.

Sonuç

Bir metni çevirmenin en iyi yönteminin belirlenmesi konusunda açıklamalar getiren Skopos Kuramı, çeviri eğitiminde yöntem çalışmaları yapan kuramcılarının ve öğretmenlerin sorgulaması gereken çeviri kuramlarının başında gelir. Çalışmada Skopos Kuramı irdelenmiş ve çevirmen için önemi ele alınmıştır. Toplumda uzman kimliğine sahip olan çevirmen kuram sayesinde kararlarını daha sağlam alabilmektedir. Ayrıca çeviri edincini alt edinçlerini oluşturan araştırma, aktarım ve teknoloji edinçleri açıklanmış bu doğrultuda çevirmenlerin metinlerin doğru aktarımı için ihtiyacı olan bilgiye ulaşmanın çok farklı yolları olduğu belirtilmiştir. Çalışma için yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin bilgisayar destekli çeviri programları boyutunda teknoloji edinçlerinin eksik kaldığı görülmektedir. Çeviri görevini belirlenen amaç doğrultusunda yerine getirmeye çalışan çevirmenlerin ise günümüzde kullanabilecekleri birçok teknolojik uygulamalar bulunmaktadır. Çevirmen adaylarının bu gelişmeleri yakından izleyerek kendilerine en uygun ve faydalı araştırma yöntemlerini tecrübe etmeleri gerekmektedir. Görünen o ki, çeviri programları öğrencilere profesyonel çeviri piyasasında kullanılan çeviri teknolojilerinin hepsini tanıma şansı verememektedir. Öğrenciler bilgisayar destekli çeviri araçlarıyla, çevrimiçi çeviri motorları kavramlarını karıştırmaktadırlar. Henüz farkında olmadıkları konu ise; teknoloji çevirmenlerin işlerini hızlandırmakta, iyileştirmekte ve kolaylaştırmaktadır. Çok yakında çevirmenlik mesleği kimlik değişikliğine gidecek ve firmalar “çevirmen” değil, hem farklı dillere, hem de son teknolojiye hâkim “dil mühendisleri” ilanları vereceklerdir.

Kaynakça

- Akalın, R. ve Gündoğdu, M. (2010). Akademik çeviri eğitiminin temel ilkeleri üzerine düşünceler: uygulanan ders izlencesi bağlamında hedefler ve beklentiler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 79-93.
- Barczaitis, R.(2002). Kompetenz der übersetzerischen textproduktion, Best, Joanna/ Kalina, Sylvia (Hg.) *Übersetzen und Dolmetschen: Eine Orientierungshilfe*. Tübingen und Basel, s. 174-183.
- Birkan-Baykan, Esra (2013). “Çeviri eğitiminde çeviri /çevirmenlik edinci: problem çözme ve karar verme konusunda bir farkındalık uygulaması/translation/translator competence in translator training”. İçinde: İ. Ü. *Çeviribilim Dergisi*, 7, 103-125.
- Budin, G. (2002). Wissensmanagement in der translation, Best, Joanna/ Kalina, Sylvia (Hg.) *Übersetzen und Dolmetschen: eine Orientierungshilfe*. Tübingen und Basel, s. 74- 84.
- Eruz, S. (2008). *Akademik çeviri eğitimi çeviri amaçlı metin çözümlemesi*. İstanbul: Multilingual.
- Nord, C. (2002). *Fertigkeit übersetzen: ein selbstlernkurs zum übersetzenlernen und übersetzenlehren*. San Vicente: Editorial Club Universitario.
- Oksaar, E. (2003). *Zweitspracherwerb. wege zur mehrsprachigkeit und zur interkulturellen verständigung*. Stuttgart: W.Kohlhammer Druckerei.
- Reiss, K. ve Vermeer, H. J. (1984). *Grundlegung einer allgemeinen Translationswissenschaft*. Tübingen: Niemeyer.
- Reiss, K. (1983). *Texttyp und übersetzungsmethode. der operative text*. Heidelberg: Julius Groos Verlag.
- Risku, H. (1998). *Translatorische kompetenz: kognitive grundlagen des übersetzens als expertentätigkeit*. Stauffenburg.
- Wills, W. (1996). *Übersetzungsunterricht: eine einföhrung; begriffliche grundlage und methodische orientierungen*. Tübingen.